Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2021

CUNTASAÍOCHT – ARDLEIBHÉAL

(300 marc)

DÉ CÉADAOIN 23 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 2.00 – 5.00

Tá an páipéar seo leagtha amach ina 3 Roinn: **Formáid Nua do scrúdú 2021.**

Roinn 1: **Cuntasaíocht Airgeadais** (120 marc).
Tá ceithre cheist sa roinn seo (uimhreacha 1 - 4). Tá 120 marc ag gabháil leis an gcéad cheist **(A nó B)** agus 60 marc an ceann ag gabháil leis na trí cheist eile. Ba chóir d'iarrthóirí **CEIST 1 amháin (A nó B)** a fhreagairt NÓ tabhairt faoi **DHÁ** cheann ar bith de na trí cheist eile sa roinn seo.

Roinn 2: **Cuntasaíocht Airgeadais** (100 marc).
Tá trí cheist sa roinn seo (uimhreacha 5 - 7). Tá 100 marc ag gabháil le gach ceist díobh. Ba chóir d'iarrthóirí ceann **AMHÁIN** de na ceisteanna seo a fhreagairt.

Roinn 3: **Cuntasaíocht Bhainistíochta** (80 marc).
Tá dhá cheist sa roinn seo (uimhreacha 8 agus 9). Tá 80 marc ag gabháil le gach ceist díobh. Ba chóir d'iarrthóirí ceann **AMHÁIN** de na ceisteanna seo a fhreagairt.

Áireamháin
Is ceadmhach áireamháin a úsáid agus na ceisteanna ar an bpáipéar seo á bhfreagairt. Tá sé fíorthábhachtach go dtaispeánfar an t-oibriú amach s(n)a f(h)reagarleabha(i)r sa chaoi gur féidir creidiúint iomlán a thabhairt ar obair atá ceart.

Rinneadh coigeartuithe ar scrúdpháipéir 2021 d'fhonn aon chur isteach ar an bhfoghlaim a tharla de bharr COVID-19 a chúiteamh. D'fhéadfadh sé nach bhfuil an struchtúr agus an leagan amach céanna ar an scrúdpháipéar seo is a bhí ar scrúdpháipéir i mblianta eile roimhe nó ina dhiaidh seo.

ROINN 1 (120 marc) Formáid Nua do scrúdú 2021.
Freagair **Ceist 1 (A nó B)**
NÓ
DHÁ cheist ar bith eile

1. Freagair (A) NÓ (B)

(A) Trádálaí Aonair – Cuntais Deiridh.

Baineadh an comhardú trialach seo a leanas as leabhair A. Uí Chionnaith ar 31/12/2020:

	€	**€**
Talamh agus foirgnimh (costas €900,000)	795,000	
Veaineanna seachadta (costas €380,000)	310,000	
Trealamh ar a gcostas	178,800	
Lascaine (glan)		4,700
Morgáiste seasta 5% (€50,000 a eisíodh ar 31/03/2020 san áireamh)		280,000
Infheistíochtaí 3% a fuarthas ar 01/08/2020	210,000	
Stoc 01/01/2020	68,700	
Díolacháin		1,797,300
Ceannacháin	1,105,000	
Tuarastail agus speansais ghinearálta	135,800	
Fógraíocht (fionraí san áireamh)	36,000	
Ús infheistíochta faighte		2,200
Tarraingtí	60,000	
Rátaí	43,200	
IMÁT, ÁSPC, MSU		3,875
CBL		29,900
Banc		52,100
Ús morgáiste a íocadh don chéad trí mhí	2,375	
Féichiúnaithe agus creidiúnaithe	97,300	68,600
Soláthar in aghaidh drochfhiach		3,500
Caipiteal	________	800,000
	3,042,175	3,042,175

Tá an t-eolas agus na treoracha seo a leanas le cur san áireamh:

(i) B’fhiú €72,100 an stoc ar a chostas ar 31/12/2020. San áireamh san fhigiúr seo tá stoc damáistithe a chosain €12,400 ach a bhfuil glanluach inréadaithe de 25% den chostas air anois.

(ii) Cuireadh earraí chuig custaiméir ar bhonn ‘Díol nó Aischur’ ar 31/12/2020. Iontráladh na hearraí seo sna leabhair mar dhíol creidmheasa €28,000, arb ionann é agus marcáil suas 25% ar chostas.

(iii) Déan soláthar in aghaidh dímheasa ar veaineanna seachadta ar ráta bliantúil de 20% den chostas ón dáta ceannaigh go dtí an dáta díola.
Nóta: Rinneadh veain seachadta a chosain €42,000 ar 30/09/2016 a thrádáil isteach ar 31/03/2020 in aghaidh veain nua a chosain €67,000. Tugadh lamháltas €11,000 ar an seainveain. Rinneadh an seic do ghlanmhéid an bhirt seo a iontráil sa chuntas bainc ach caitheadh go hearráideach leis mar cheannachán stoic trádála. B’in na haon hiontrálacha amháin a rinneadh sna leabhair maidir leis an mbeart seo.

(iv) Le linn 2020 scrios dóiteán seomra stórais a chosain €75,000 agus stoc a chosain €24,000. D’aontaigh an chuideachta árachais €90,000 a íoc mar chúiteamh as an damáiste a rinne an dóiteán. Ní dhearnadh aon iontráil sna leabhair maidir leis an dóiteán.
Thóg fostaithe an ghnólachta féin seomra stórais. Caitheadh le costas a gcuid oibre, €44,000, mar chostas gnó agus tógadh na hábhair, a chosain €38,000, as an stoic a bhí ann. Ní dhearnadh iontráil ar bith sna leabhair maidir leis an seomra stórais.

(v) Tá na foirgnimh le dímheas ar ráta 2% dá gcostas sa bhliain (chosain an talamh €400,000). Socraíodh an talamh agus na foirgnimh a athluacháil ar €1,100,000 ar 31/12/2020.

(vi) Tarlaíonn an figiúr don fhionraí toisc gur iontráladh an figiúr mícheart d’ús morgáiste (cé go ndearnadh an iontráil cheart sa chuntas bainc) agus íocaíocht €2,900 le creidiúnaithe nár iontráladh ach sa chuntas bainc amháin.

(vii) Tógadh an figiúr don bhanc sa chomhardú trialach as cuntas bainc an ghnólachta.
Ach tá ráiteas bainc dar dáta 31/12/2020 tagtha isteach a thaispeánann rótharraingt €29,200. Léiríonn comparáid idir an cuntas bainc agus an ráiteas bainc na neamhréitigh seo:
1. Fuarthas aistriú creidmheasa €1,800 ar 31/12/2020 maidir le fiach €2,500 a bhí díscríofa cheana féin mar dhrochfhiach. D’aontaigh an féichiúnaí an fuílleach a íoc laistigh de dhá mhí. Ní dhearnadh iontráil ar bith sna leabhair chun an beart seo a thaifeadadh.
2. Breacadh seic ar €18,700 a eisíodh do sholáthraí sna leabhair (leabhar airgid agus mórleabhar) mar €17,800.
3. Cuireadh ar ais seic €4,800 a eisíodh le soláthraí. Níor iontráladh é sin sna leabhair.
4. Níor seachadadh seic i leith fógraíochta ar €17,200 chun íoctha.

(viii) Ba cheart soláthar a dhéanamh dóibh seo a leanas:
1. Ioncam infheistíochta dlite agus ús morgáiste dlite.
(Nóta: Tagraíonn 20% den ús morgáiste don bhliain don chuid phríobháideach den fhoirgneamh.)
2. Tá soláthar in aghaidh drochfhiach le coigeartú go 6% de na féichiúnaithe.

Iarrtar ort:

(a) Cuntas trádála, brabúis agus caillteanais don bhliain dar críoch 31/12/2020 a ullmhú. (75)

(b) Clár comhardaithe mar a bhí ar 31/12/2020 a ullmhú. (45)

(120 marc)

1. (B) Cuntais Deiridh Cuideachta agus Cuntas Déantúsaíochta san áireamh

Tá caipiteal údaraithe €3,000,000 ag Ó Conghaile Teo., atá roinnte ina 2,500,000 gnáthscair ar €1 an ceann agus 500,000 scair thosaíochta 5% ar €1 an ceann.
Baineadh an comhardú trialach seo thíos as na leabhair ar 31/12/2020:

	€	€
Foirgnimh mhonarchan (costas €1,008,000)	860,000	
Gléasra agus innealra (costas €860,000)	202,000	
Paitinní	76,000	
Lascaine (glan)		3,700
Bintiúir 4% (€60,000 a eisíodh ar 30/04/2020 san áireamh)		300,000
Infheistíochtaí 3% a fuarthas ar 01/08/2020	180,000	
Stoic ar láimh 01/01/2020		
Amhábhair	95,000	
Obair idir lámha	26,700	
Earraí críochnaithe	60,000	
Díolacháin		1,750,000
Ceannach amhábhar	655,000	
Pá díreach monarchan	275,000	
Forchostais ghinearálta mhonarchan (fionraí san áireamh)	101,400	
Fruiliú trealaimh speisialta	45,000	
Díol dramhábhar		20,000
Carraeireacht ar amhábhair	13,100	
Speansais díola	87,000	
Speansais riaracháin	121,800	
CBL		29,900
Banc	146,000	
Díbhinní íoctha	68,000	
Ús Bintiúir íoctha	3,200	
Féichiúnaithe agus creidiúnaithe	174,000	78,600
Soláthar in aghaidh drochfhiach		5,000
Scairchaipiteal eisithe - gnáthscaireanna		1,000,000
- scaireanna tosaíochta 5%		360,000
Iarmhéid brabúis agus caillteanais 01/01/2020	358,000	
	3,547,200	3,547,200

Tá an t-eolas agus na treoracha seo a leanas le cur san áireamh:

(i) Stoic ar láimh ar 31/12/2020:

	Amhábhair	€52,400
	Obair idir lámha	€24,900
	Earraí críochnaithe	€64,000

(ii) San áireamh san fhigiúr do dhíol dramhábhar tá €11,000 a fuarthas ar sheanmheaisín a díoladh in 2020. Chosain an meaisín sin €24,000 in 2014.

Tá costas gléasra agus innealra le díscríobh de réir méid chothroim thar 10 mbliana agus ag deireadh na tréimhse sin beidh **dramhluach de 5% den chostas tosaigh** ar ghléasra agus innealra. Is é an polasaí dímheasa ná dímheas iomlán bliana a ghearradh i mbliain a gceannaithe agus gan faic a ghearradh i mbliain a ndiúscartha.

(iii) Cuireadh earraí críochnaithe chuig custaiméir ar 31/12/2020 ar bhonn 'Díol nó Aischur'. Taifeadadh na hearraí sin sna leabhair mar dhíol creidmheasa de €16,000, marcáil suas de 25% ar chostas.

(iv) Tarlaíonn an figiúr fionraí toisc gur ceadaíodh lascaine €1,400 a iontráladh i gcuntas na bhféichiúnaithe amháin agus toisc gur iontráladh ceannacháin amhábhar ar cairde €11,000 i gcuntas na gceannachán amháin.

(v) Baineadh an figiúr don bhanc sa chomhardú trialach as taifid an ghnólachta. Ach tháinig ráiteas bainc isteach dar dáta 31/12/2020 a léiríonn iarmhéid de €148,300. Tháinig na neamhréitigh seo thíos chun solais nuair a cuireadh an cuntas bainc agus an ráiteas bainc i gcomparáid lena chéile:

1. Obadh seic €2,000 a fuarthas ó fhéichiúnaí. Níor iontráladh é seo sna leabhair.
2. Iontráladh seic ar €7,500 a fuarthas ó fhéichiúnaí sna leabhair (leabhar airgid agus mórleabhar) mar €5,700.
3. Ní raibh seic ar €2,500, a eisíodh do chreidiúnaí, seachadta chun íoctha.

(vi) Le linn na bliana scrios dóiteán stoc amhábhar a chosain €8,000. D'aontaigh an chuideachta árachais cúiteamh 85% a íoc.

(vii) Ba cheart soláthar a dhéanamh dóibh seo a leanas:

1. Ioncam infheistíochta dlite agus ús dlite ar bhintiúir.
2. Tá soláthar in aghaidh drochfhiach le coigeartú i leith 4% de na féichiúnaithe.
3. Tá paitinní á ndíscríobh thar thréimhse 6 bliana a thosaigh in 2018.
4. Ba chóir coimisiún bónais de 2% ar na díolacháin os cionn €1,000,000 a íoc leis an Stiúrthóir Díolachán, agus é sin a mhéadú go dtí 3% ar aon díolacháin os cionn €1,500,000.

Iarrtar ort:

(a) Cuntas déantúsaíochta, trádála, brabúis agus caillteanais don bhliain dar críoch 31/12/2020 a ullmhú. (75)

(b) Clár comhardaithe mar a bhí ar 31/12/2020 a ullmhú. (45)

(120 marc)

2. Ráitis Tháblacha

Léiríonn an clár comhardaithe seo thíos staid airgeadais Uí Bheirgin Teo., grósaeir, ar 01/01/2020:

Clár Comhardaithe mar a bhí ar 01/01/2020			
	Costas	**Dímheas go dáta**	**Glan**
	€	**€**	**€**
Sócmhainní Seasta			
Talamh agus foirgnimh	390,000	15,000	375,000
Trealamh	144,000	47,800	96,200
	534,000	62,800	471,200
Sócmhainní Reatha			
Stoc		56,200	
Féichiúnaithe (Lúide soláthar 4%)		99,840	
Speansais réamhíoctha		1,200	
		157,240	
Lúide Creidiúnaithe: suimeanna dlite laistigh de 1 bhliain			
Creidiúnaithe	39,400		
CBL	4,000		
Banc	14,500	57,900	99,340
			570,540
Maoinithe ag			
Caipiteal agus Cúlchistí			
Údaraithe - 600,000 gnáthscair @ €1 an ceann			
Eisithe - 450,000 gnáthscair @ €1 an ceann		450,000	
Scairbhiseach		90,000	
Iarmhéid brabúis agus caillteanais		30,540	
			570,540

Rinneadh na bearta seo a leanas le linn 2020:

Ean	Bheartaigh Ó Beirgin Teo. an talamh agus na foirgnimh a athluacháil ar €450,000 ar 01/01/2020. Baineann €120,000 den luach nua sin leis an talamh.
Fea	Ar 01/02/2020 cheannaigh Ó Beirgin Teo. gnólacht tadhlach a chuimsigh foirgnimh €78,000, trealamh €38,000, féichiúnaithe €10,000 agus creidiúnaithe €12,000. Glanadh an praghas ceannaigh trí 100,000 scair in Ó Beirgin Teo. a thabhairt don díoltóir ar bhiseach 20c an ceann.
Már	Bheartaigh an bhainistíocht go méadófaí an soláthar in aghaidh drochfhiach go 4.5% de na féichiúnaithe ar 31/03/2020.
Beal	Fuarthas ráiteas bainc ag deireadh mhí na Bealtaine 2020 a léirigh dochar díreach €7,500 chun árachas don bhliain dar críoch 28/02/2021 a chlúdach agus aistriú creidmheasa €6,350 chun cíos a fuarthas roimh ré don tréimhse 01/05/2020 go 28/02/2021 a chlúdach.
Lún	Cuireadh ar ais earraí a dhíol Ó Beirgin Teo. cheana ar €1,107. San áireamh san fhigiúr sin tá CBL ar 23% agus marcáil suas de 20% ar chostas. D'eisigh Ó Beirgin Teo nóta creidmheasa €1,000 toisc moill i gcur ar ais na n-earraí seo.
Sam	Ghlac creidiúnaí a raibh €2,700 dlite dó ó Ó Beirgin Teo. le cuisneoir/reoiteoir, de luach glan €2,600 de réir na leabhar, mar íocaíocht iomlán ar an bhfiach. Chosain an reoiteoir/cuisneoir seo €5,000.
Noll	Beidh muirear dímheasa de réir 2% dá luach glan de réir na leabhar ar na foirgnimh don bhliain. Déanfar an muirear dímheasa a ríomh ó dháta na hathluachála nó ó dháta an cheannaigh de réir mar is cuí. Ba é an muirear dímheasa iomlán don bhliain ar threalamh ná €9,200.

Iarrtar ort:

An tionchar a bhí ag gach ceann de na bearta thuas ar an tsócmhainn agus ar an dliteanas ábhartha a bhreacadh ar ráiteas táblach, agus na sócmhainní agus na dliteanais iomlána ar 31/12/2020 a oibriú amach.

(60 marc)

3. Dímheas ar Shócmhainní Seasta

Ullmhaíonn Iompar Uí Riain Teo. a gcuntais deiridh go dtí 31 Nollaig gach bliain. Is é polasaí na cuideachta a gcuid feithiclí a dhímheas ar ráta **15% dá gcostas sa bhliain**, á ríomh ón dáta ceannaigh go dtí an dáta diúscartha agus an dímheas seo a charnadh i gcuntas soláthair in aghaidh dímheasa.

Ar 01/01/2019, bhí na feithiclí seo a leanas ag Iompar Uí Riain Teo.:

Uimh. 1 a ceannaíodh ar 01/01/2015 ar €60,000
Uimh. 2 a ceannaíodh ar 01/04/2016 ar €74,000
Uimh. 3 a ceannaíodh ar 01/08/2017 ar €84,000

Ar 01/06/2019, tuairteáladh feithicil uimh. 3 agus trádáladh isteach í in aghaidh feithicil nua a chosain €90,000. Fuair an chuideachta €50,000 mar chúiteamh agus íocadh seic €86,000 ar an bhfeithicil nua.

Ar 01/09/2020, trádáladh isteach feithicil uimh. 1 ar €16,000 in aghaidh feithicil nua a chosain €96,000. Feistíodh aonad cuisnithe a chosain €24,000 i bhfeithicil uimh. 1 ar 01/07/2016. Rinneadh an t-aonad cuisnithe seo a dhímheas ar ráta 20% dá chostas gach bliain den chéad dá bhliain agus ar ráta 15% dá chostas gach bliain as sin amach.

Iarrtar ort iad seo thíos, mar aon leis an oibriú amach, a thaispeáint do gach ceann den dá bhliain 2019 agus 2020:

(a) Cuntas na bhfeithiclí. (6)

(b) An cuntas soláthair in aghaidh dímheasa. (32)

(c) An cuntas diúscartha feithiclí. (14)

(d) (i) An chúis a ngearrann cuideachta dímheas nuair a bhíonn brabús á ríomh aici a mhíniú.

(ii) An sliocht ábhartha as an cuntas brabúis agus caillteanais don bhliain dar críoch 31/12/2020 a thaispeáint. (8)

(60 marc)

4. Cuntais Rialúcháin Féichiúnaithe

Léirigh cuntas rialúcháin mhórleabhar na bhFéichiúnaithe S. Mhic Óda na hiarmhéideanna seo: €44,400 dr agus €820 sr ar 31/12/2020. Níor réitigh na figiúirí seo leis an sceideal (liosta) d'Iarmhéideanna féichiúnaithe a baineadh amach ar an dáta céanna.
Léirigh scrúdú ar na leabhair iad seo a leanas:

(i) Caitheadh le lascaine €75 nár lamháladh do chustaiméir mar lascaine a lamháladh i gcuntas an mhórleabhair ghinearálta agus cuireadh €57 de shochar i gcuntas an chustaiméara.

(ii) Breacadh ús €84, a cuireadh de mhuirear ar chuntas custaiméara a bhí dlite thar téarma, mar ba cheart sa chuntas úis é ach cuireadh €84 do shochar i gcuntas an chustaiméara. Tar éis don chustaiméir gearán a dhéanamh laghdaíodh é sin go €60. Níor breacadh an laghdú sin sna leabhair.

(iii) Iontráladh díolacháin €2,480 ar thaobh an tsochair i gcuntas custaiméara. San áireamh ansin bhí díolacháin €1,570 ar airgead síos.

(iv) Fuair S. Mac Óda €220 ó fhéichiúnaí i leith féich a díscríobhadh roimhe sin. Is ionann sin agus 80% den drochfhiach tosaigh. Gheall an féichiúnaí go n-íocfadh sé fuílleach an fhéich mar gur mian leis trádáil le S. Mac Óda arís. Níor cuireadh aon iontrálacha sna leabhair maidir leis na hidirbhearta seo.

(v) Sonrasc de €2,590 a chuir S. Mac Óda chuig custaiméir, breacadh sa leabhar lae cuí é mar €2,950. Nuair a bhí sé á bhreacadh sa mhórleabhar ón leabhar seo ní dhearnadh iontráil ar bith i gcuntas an chustaiméara.

(vi) Ghlac S. Mac Óda le luach €450 d'earraí ar ais ó chustaiméir agus bhreac sé é sin i gceart sna leabhair. Seoladh nóta creidmheasa, áfach, a thaispeáin táille athstocála 10% den phraghas díolacháin. Ní dhearna cléireach na gcuntas an coigeartú cuí ach i gcuntas an chustaiméara. Laghdaíodh an táille seo go 4% ina dhiaidh sin ach níor léiríodh an laghdú seo sna cuntais.

Iarrtar ort:

(a) Cuntas rialúcháin mhórleabhar coigeartaithe na bhféichiúnaithe a ullmhú. (22)

(b) Sceideal (liosta) coigeartaithe féichiúnaithe a ullmhú a léiríonn an bun-iarmhéid. (30)

(c) Mínigh tábhacht na gcuntas rialúcháin. (8)

(60 marc)

ROINN 2 (100 marc)
Freagair ceist **AMHÁIN**

5. Léirmhíniú Cuntas

Baineadh na figiúirí seo a leanas as cuntais deiridh Fauci cpt, déantóir gléasanna slándála ríomhairí, don bhliain dar críoch 31/12/2020. Tá caipiteal údaraithe €350,000 ag an gcuideachta atá comhdhéanta de 200,000 gnáthscair ar €1 an ceann agus 150,000 scair thosaíochta 9% ar €1 an ceann. Tá an 200,000 gnáthscair agus an 100,000 scair thosaíochta 9% go léir eisithe ag Fauci cpt.

Cuntas Trádála, Brabúis agus Caillteanais don bhliain dar críoch 31/12/2020	
	€
Díolacháin	908,000
Costas na n-earraí a díoladh	(560,000)
Speansais oibriúcháin don bhliain	(289,000)
Ús don bhliain	(20,000)
Glanbhrabús don bhliain	39,000
Díbhinní íoctha	(13,000)
Brabús coinnithe	26,000
Iarmhéid brabúis & caillteanais 01/01/2020	45,000
Iarmhéid brabúis & caillteanais 31/12/2020	71,000

Cóimheasa agus eolas don bhliain dar críoch 31/12/2019	
Tuilleamh in aghaidh na gnáthscaire	16c
Díbhinn in aghaidh na gnáthscaire	6.4c
Cumhdach úis	3.2 uair
Cóimheas fíorthástála	1.8:1
Luach margaidh 1 ghnáthscaire	€1.60
Toradh ar chaipiteal in úsáid	9.07%
Giaráil	62%
Cumhdach díbhinne	2.5 uair
Toradh díbhinne	4%

Clár Comhardaithe mar a bhí ar 31/12/2020			
Sócmhainní Seasta	**€**	**€**	**€**
Sócmhainní seasta inláimhsithe			255,000
Sócmhainní seasta doláimhsithe			200,000
			455,000
Sócmhainní Reatha			
Féichiúnaithe	174,000		
Stoc 31/12/2020	62,000	236,000	
Lúide Creidiúnaithe: **suimeanna dlite laistigh de 1 bhliain amháin**			
Creidiúnaithe trádála	40,000		
Rótharraingt Bhainc	30,000	(70,000)	166,000
			621,000
Maoinithe ag:			
Bintiúir 8% (faoi urrús 2030)			250,000
Caipiteal agus Cúlchistí			
Gnáthscaireanna @ €1 an ceann		200,000	
Scaireanna tosaíochta 9% @ €1 an ceann		100,000	
Iarmhéid brabúis agus caillteanais		71,000	371,000
			621,000

(a) **Iarrtar ort iad seo a leanas a ríomh do 2020**:
(déan an t-áireamh go dtí **dhá** ionad dheachúlacha de réir mar is cuí).

(i) Díolacháin airgid más 3 mhí an tréimhse chreidmheasa a thugtar d'fhéichiúnaithe.

(ii) Toradh ar chaipiteal in úsáid.

(iii) Praghas reatha an mhargaidh más é an cóimheas idir praghas agus tuilleamh ná 12.

(iv) Cumhdach díbhinne.

(v) Cumhdach úis. (50)

(b) Cuir in iúl cé acu an mbeadh nó nach mbeadh na gnáth-scairshealbhóirí sásta le feidhmíocht agus staid reatha na cuideachta agus lena bhfuil i ndán di amach anseo. Bain úsáid as cóimheasa agus as eolas ábhartha eile chun tacú le do fhreagra.

(40)

(c) (i) Cad iad na míbhuntáistí a bhaineann le giaráil ard a beith ag ghnólacht?

(ii) Luaigh **dhá** shlí chun giaráil cuideachta a laghdú.

(10)

(100 marc)

6. Cuntais Fhoilsithe

Tá scairchaipiteal údaraithe de €1,250,000 ag Tedros cpt, roinnte ina 1,000,000 gnáthscair ar €1 an ceann agus 250,000 scair thosaíochta 8% ar €1 an ceann.
Baineadh an comhardú trialach seo a leanas as na leabhair ar 31/12/2020:

	€	€
Veaineanna seachadta ar a gcostas	508,000	
Veaineanna seachadta – dímheas carntha ar 01/01/2020		86,200
Infheistíochtaí 4% (ceannaithe 01/04/2020)	120,000	
Talamh agus foirgnimh ar a gcostas	840,000	
Foirgnimh – dímheas carntha ar 01/01/2020		62,600
Ioncam infheistíochta		2,400
Féichiúnaithe agus creidiúnaithe	370,460	168,750
Stoc 01/01/2020	58,600	
Paitinn 01/01/2020	120,000	
Speansais riaracháin	424,000	
Costais dáileacháin	88,700	
Ceannacháin agus díolacháin	1,123,000	2,036,600
Ioncam ó chíosanna		55,200
Brabús ar dhíol talún		87,000
Díbhinní íoctha	42,000	
Banc	75,000	
CBL	24,500	
Caipiteal Eisithe		
Gnáthscaireanna		750,000
Scaireanna tosaíochta 8%		150,000
Soláthar in aghaidh drochfhiach		14,800
Bintiúir 7% 2025/2026		240,000
Lascaine		27,000
Cuntas brabúis agus caillteanais ar 01/01/2020		127,710
Ús bintiúir íoctha	14,000	
	3,808,260	3,808,260

Baineann an t-eolas seo a leanas le hábhar:

(i) Ba é an stoc ar 31/12/2020 ná €72,660.

(ii) Ceannaíodh an phaitinn ar 01/01/2014 ar €360,000. Tá sí á hamúchadh thar 9 mbliana i dtráthchodanna cothroma. Tá an t-amúchadh seo le háireamh i gcostas na ndíolachán.

(iii) Ba cheart soláthar a dhéanamh dóibh seo: ús bintiúir dlite, ioncam infheistíochta dlite, táillí iniúchóirí €12,000, táillí stiúrthóirí €64,000 agus cáin chorparáide €46,000.

(iv) San áireamh sna costais dáileacháin tá fáltas €18,000 ar ríchíosanna paitinne.

(v) Le linn na bliana, díoladh talamh taobh le háitreabh na cuideachta ar €347,000, agus a chosain €260,000 roimhe sin. (An talamh a bhí fágtha, chosain sé €350,000 roimhe sin.)

Tá dímheas ar fhoirgnimh le soláthar ar ráta 2% den chostas in aghaidh na bliana de réir méid cothrom agus le dáileadh mar 25% ar chostais dáileacháin agus 75% ar speansais riaracháin. Níor ceannaíodh ná níor díoladh foirgnimh le linn na bliana.

Ag deireadh na bliana d'athluacháil an chuideachta a cuid talún agus a cuid foirgneamh ar €1,250,000 agus is mian léi an luach sin a chuimsiú i gcuntais na bliana seo.

(vi) Tá dímheas le déanamh ar veaineanna seachadta ar ráta 15% dá gcostas in aghaidh na bliana de réir méid cothrom.

(vii) Tá iarfhostaí ag cur an dlí ar an gcuideachta ar bhonn dífhostú éagórach. Tá sé ráite ag comhairleoirí dlí **gur dócha go mbeidh an chuideachta faoi dhliteanas**. Meastar go bhfuil an dliteanas ag €60,000.

Iarrtar ort:

(a) An cuntas brabúis agus caillteanas foilsithe a ullmhú don bhliain dar críoch 31/12/2020 agus clár comhardaithe mar a bhí ar an dáta sin de réir Achtanna na gCuideachtaí agus na gcaighdeán cuntasaíochta cuí, a thaispeánann na nótaí seo a leanas:

1. Nóta ar bheartas cuntasaíochta faoi shócmhainní seasta inláimhsithe agus stoc
2. Brabús oibriúcháin
3. Dliteanas teagmhasach
4. Sócmhainní seasta Inláimhsithe
5. Ús iníoctha. (90)

(b) (i) Cuir in iúl cad is brí le "Mír Eisceachtúil" agus tabhair sampla.

(ii) Déan cur síos ar cad is ciall le tuairisc choinníollach iniúchóra. (10)

(100 marc)

7. Ráiteas faoi Shreabhadh Airgid

Is iad seo a leanas cláir chomhardaithe Uí Riada cpt mar a bhí ar 31/12/2020 agus 31/12/2019.

Cláir Chomhardaithe mar a bhí ar	**31/12/2020**		**31/12/2019**	
Sócmhainní Doláimhsithe	**€**	**€**	**€**	**€**
Paitinní		72,000		81,000
Sócmhainní Seasta				
Talamh agus foirgnimh	920,000		750,000	
Lúide dímheas carntha	(82,000)	838,000	(90,000)	660,000
Innealra	300,000		240,000	
Lúide dímheas carntha	(134,000)	166,000	(120,000)	120,000
Sócmhainní Airgeadais				
Infheistíochtaí luaite 4%		40,000		40,000
		1,116,000		901,000
Sócmhainní Reatha				
Stoc	145,000		165,000	
Féichiúnaithe	270,000		200,000	
Lúide soláthar in aghaidh drochfhiach	(5,400)		(2,000)	
Banc	68,000		27,000	
Urrúis rialtais	60,000		20,000	
Ioncam infheistíochta dlite	1,000		400	
	538,600		410,400	
Lúide Creidiúnaithe: **suimeanna dlite laistigh de 1 bhliain**				
Creidiúnaithe trádála	123,000		99,000	
Cáin chorparáide	68,400		34,000	
Ús dlite	10,000		15,000	
	201,400	337,200	148,000	262,400
		1,453,200		1,163,400
Maoinithe ag:				
Creidiúnaithe: **suimeanna dlite tar éis 1 bhliain**				
Bintiúir 8% (€50,000 a fuasclaíodh ar 31/12/2020)		250,000		300,000
Caipiteal agus Cúlchistí				
Gnáthscaireanna @ €1 an ceann	750,000		600,000	
Scairbhiseach	150,000		120,000	
Cuntas brabúis agus caillteanais	303,200	1,203,200	143,400	863,400
		1,453,200		1,163,400

Tá an t-eolas seo a leanas ar fáil freisin:

(i) Foirgnimh a chosain €100,000 agus a ndearnadh soláthar €28,000 i leith dímheas iomlán orthu, díoladh ar €90,000 iad.

Ní dhearnadh aon diúscairt ar innealra le linn na bliana.

(ii) Ba é an dímheas a gearradh don bhliain ar fhoirgnimh chun an brabús oibriúcháin a bhaint amach ná €20,000.

(iii) Tá paitinní le hamúchadh thar thréimhse naoi mbliana, ag tosú in 2020.

(iv) Eisíodh na scaireanna ar €1.20 an ceann ar 01/01/2020.

(v) Ba í an díbhinn iomlán a íocadh don bhliain ná 6c an scair, ar scaireanna arna sealbhú an 31/12/2020.

(vi) Íocadh ina hiomláine cáin chorparáide a bhí dlite ar 31/12/2019.

Iarrtar ort:

(a) (i) Cuntas brabúis agus caillteanais giorraithe Uí Riada cpt a ullmhú chun an brabús oibriúcháin don bhliain dar críoch 31/12/2020 a fháil.

(ii) Ráiteas ar shreabhadh airgid Uí Riada cpt a ullmhú don bhliain dar críoch 31/12/2020, ráitis imréitigh san áireamh.

(88)

(b) (i) A mhíniú cén fáth go mb'fhéidir nach ionann i gcónaí brabús a shaothrú agus méadú comhfhreagrach a theacht ar iarmhéideanna airgid.
Figiúirí as an gceist seo a úsáid chun tacú le do fhreagra.

(ii) Tabhair breac-chuntas ar na cúiseanna a n-ullmhódh Ó Riada cpt ráiteas ar shreabhadh airgid.

(12)
(100 marc)

ROINN 3 (80 marc)
Freagair ceist **AMHÁIN**

8. Luacháil Stoic, Costáil Táirgí, Tearc-ionsú agus Ró-ionsú Costas

(a) Luacháil Stoic

Is siopa miondíola é Ó Bolguidhir Teo. a cheannaíonn agus a dhíolann aon earra amháin. Baineann an t-eolas thíos le ceannacháin agus díolacháin an ghnólachta don bhliain 2020.

Tréimhse	Ceannacháin ar creidmheas	Díolacháin ar creidmheas	Díolacháin ar airgead
01/01/2020-30/04/2020	4,500 @ €5 an ceann	1,100 @ €10 an ceann	1,700 @ €10 an ceann
01/05/2020-31/08/2020	3,600 @ €8 an ceann	1,400 @ €11 an ceann	1,200 @ €11 an ceann
01/09/2020-31/12/2020	2,600 @ €7 an ceann	1,600 @ €12 an ceann	1,350 @ €11 an ceann

Ar 01/01/2020 bhí stoc tosaigh de 4,700 aonad ann @ €5 an ceann.

Iarrtar ort:

(i) Luach an stoic dheiridh ar 31/12/2020 a ríomh agus an modh Is túisce isteach/Is túisce amach (FIFO) á úsáid agat.

(ii) Cuntas trádála a ullmhú don bhliain dar críoch 31/12/2020.

(b) Costáil Táirgí

Seo thíos sonraí na bhforchostas buiséadaithe in aghaidh na bliana do na déantóirí trealaimh ríomhaireachta, Cinnseallach Teo., a bhfuil trí roinn táirgthe acu.

Ranna Táirgthe	Forchostais Bhuiséadaithe	Uaireanta Saothair Buiséadaithe	Ráta Pá San Uair
Déantúsaíocht	€840,000	42,000 uair	€19.00
Cóimeáil	€389,400	22,000 uair	€16.00
Bailchríochnú	€187,000	8,500 uair	€18.50

Costais bhuiséadaithe don riarachán ginearálta don bhliain €435,000.

Sonraí Jab Uimhir 667

Ábhar díreach 45 kg ar €12.20 an kg

Uaireanta Saothair Dhírigh	Déantúsaíocht	24 uair an chloig
	Cóimeáil	8 n-uair an chloig
	Bailchríochnú	2 uair an chloig

Tá praghas gach ordaithe bunaithe ar chorrlach brabúis de 20%.

Iarrtar ort:

(i) Na rátaí ionsúite costas do gach roinn a ríomh.

(ii) Praghas díola Jab Uimhir 667 a ríomh.

(c) Tearc-ionsú agus Ró-ionsú Costas

Baineann an t-eolas atá leagtha amach thíos le costais bhuiséadaithe agus le costais iarbhír Dhéantúsaíocht Ui Chonaire Teo.

Buiséadaithe	Uaireanta Saothair Dhírigh	Uaireanta Meaisín	Forchostas Iomlán
Roinn A	14,000	36,000	€234,000
Roinn B	54,000	7,000	€64,800
Roinn C	26,000	---	€88,400

Iarbhír	Uaireanta Saothair Dhírigh	Uaireanta Meaisín	Forchostas Iomlán
Roinn A	16,000	39,000	€262,500
Roinn B	50,000	8,150	€59,200
Roinn C	28,400	---	€98,200

Iarrtar ort:

(i) Rátaí ionsúite forchostas na Roinne a ríomh do Ranna A, B agus C.

(ii) An tearc-ionsú/ró-ionsú de réir na roinne agus an tearc-ionsú/ró-ionsú iomlán don tréimhse a thaispeáint. Mínigh cad is ciall leis na figiúirí seo.

(80 marc)

9. Buiséadú Solúbtha

Déanann Mac Éinrí Teo. comhpháirt do thionscal na míochaine. Tá na buiséid sholúbtha seo ullmhaithe cheana féin do 55%, 75% agus 95% d'acmhainneacht na monarchan:

Leibhéil Aschuir	**55%**	**75%**	**95%**
Aonaid	27,500	37,500	47,500
Costais	**€**	**€**	**€**
Ábhair dhíreacha	151,250	206,250	261,250
Tuarastail dhíreacha	184,250	251,250	318,250
Forchostais táirgthe	129,000	173,000	217,000
Forchostais eile	150,875	203,375	255,875
Forchostais riaracháin	38,500	38,500	38,500
	653,875	872,375	1,090,875

Tá an brabús buiséadaithe mar 20% de na díolacháin. Díoltar gach aonad a tháirgtear.

(a) Iarrtar ort:

(i) Na forchostais táirgthe a roinnt ina n-eilimintí seasta agus athraitheacha.

(ii) Na forchostais eile a roinnt ina n-eilimintí seasta agus athraitheacha.

(iii) Buiséad solúbtha a ullmhú do leibhéal gníomhaíochta 90%. Bain úsáid as prionsabail na costála imeallaí, agus léirigh an cion tairbhe.

(b) Tá Mac Éinrí Teo. ag feidhmiú ag 100% dá acmhainneacht faoi láthair agus tá dhá rogha á mbreithniú acu mar seo a leanas:

Rogha 1

Nuachóiriú innealra.
Chun é sin a dhéanamh, ba ghá maoirseoir táirgthe nua a fhostú ar chostas €40,000. Shábhálfadh sé sin €1.40 d'fhorchostais táirgthe in aghaidh an aonaid.

Rogha 2

Innealra a cheannach a d'ardódh acmhainneacht na monarchan de 15% agus a laghdódh na forchostais sheasta (riarachán san áireamh) de 5%.

Iarrtar ort:

(i) Buiséid sholúbtha a ullmhú, agus prionsabail imeallacha chostála a úsáid chun an cion tairbhe a thaispeáint don dá rogha agus na struchtúir chostais nua á gcur san áireamh agat.

(ii) Comhairle a chur ar an gcuideachta maidir leis an rogha is fearr.

(c) Iarrtar ort:

(i) Cad is ciall leis an téarma anailís íogaireachta?

(ii) Tabhair breac-chuntas ar an gcúis a n-ullmhódh Mac Éinrí Teo. buiséad solúbtha.

(80 marc)

Níl aon ábhar scrúdaithe ar an leathanach seo

Níl aon ábhar scrúdaithe ar an leathanach seo